

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de hoeve in U-vorm met omgeving in Zottegem (Grotenberge)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 8 augustus 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De hoeve in U-vorm met omgeving werd op 4 oktober 1979 beschermd als dorpsgezicht bij koninklijk besluit, omwille van de volkskundige waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 november 1979.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, de typologie of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed herkenbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde typologie of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke relatie is op landschappelijk, stedenbouwkundig of esthetisch vlak.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van de hoeve in U-vorm met omgeving in Zottegem op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

- 1° zeldzaamheid: de kleine hoeve dateert in haar huidig uitzicht grotendeels uit de 20ste eeuw, hoewel sommige onderdelen (zoals het vroegere schuurtje) mogelijk een 19de-eeuwse kern hebben. Kleine hoeves, al dan niet met semi-gesloten of U-vormige opstelling, zijn binnen het beschermd bestand niet zeldzaam. In Zottegem en aangrenzende gemeentes in de Vlaamse Ardennen zijn heel wat hoeves beschermd als deel van een dorpsgezicht. Zo zijn er in het dorpsgezicht dorpskern Velzeke-Ruddershove (Zottegem) vier hoeves opgenomen. In de dorpsgezichten van de dorpskernen Dikkele en Rozebeke (Zwalm) zijn er respectievelijk acht en twee hoeves opgenomen. Ook in het dorpsgezicht Tarandusmolen met omgeving (Zwalm en Gavere) zijn er drie hoeves opgenomen. Het agrarische landschap rond de hoeve is bewaard, maar de kwaliteit ervan is niet uitzonderlijk voor de Vlaamse Ardennen;
- 2° herkenbaarheid: de kleine hoeve is niet herkenbaar als een traditionele kleine hoeve-uitbating. De gebouwen werden in de loop van de 20ste eeuw verbouwd tot een villa in zogenaamde hoevestijl. De gewijzigde kleurstelling van de luiken en de recente grijsschildering van het metselwerk hebben de herkenbaarheid als kleine hoeve verder aangetast. Het agrarische landschap (weilanden, omhaagde boomgaarden en kleine landschapselementen) rond de hoeve is herkenbaar. Op het hoeveperceel zelf werd daarentegen een moderne tuinaanleg gerealiseerd waardoor het niet langer herkenbaar is als functionele ruimte bij een hoeve;
- 3° representativiteit: de kleine hoeve is door de villaverbouwing niet representatief voor 19de- of vroeg 20ste-eeuwse kleine hoeves. De huidige gebouwen getuigen vanwege deze verbouwingen niet meer van de voormalige agrarische activiteiten;
- 4° ensemble: door de verbouwing van de hoeve en de tuinaanleg die hiermee gepaard ging, boette het dorpsgezicht aan ensemblewerking in;

5° context: de als dorpsgezicht beschermde hoeve met omgeving is gelegen in een landelijke omgeving. De weides en landelijke wegen met kleine landschapselementen rondom de hoeve zijn bewaard.

Binnen het beschermde agrarische bestand in Vlaanderen is deze hoeve geen zeldzaamheid. Het verlies aan zeldzaamheid, herkenbaarheid, representativiteit en ensemble heeft de historische, architecturale en volkskundige waarde van de hoeve met omgeving sterk aangetast.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de huidige erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de hoeve in U-vorm met omgeving in Zottegem als dorpsgezicht. De vrijwaring van de erfgoedwaarden is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van de hoeve in U-vorm met omgeving in Zottegem als dorpsgezicht wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het koninklijk besluit van 4 oktober 1979 tot bescherming als dorpsgezicht van de hoeve in U-vorm met omgeving, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 november 1979, wordt voorlopig geheel opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed de hoeve in U-vorm met omgeving, Ter Goten 1 in Zottegem, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Zottegem, 4de afdeling, sectie A, perceelnummers 994, 998B, 999B, 1000S, 1001K (deel), 1004M, 1008A, 1010A en deel van het openbaar domein.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Brussel, 16/10/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-10-16 14:15:21 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE